

Ю Несбьо

КЪРВАВА ЛУНА

*Тази книга е издадена с финансовата помощ
на НОРЛА.*

Ю Несбьо

Кървава луна

Превела от норвежки: *Ева Кънева*

ИК „ЕМАС“

Jo Nesbø

BLODMÅNE

© 2022, Jo Nesbø

Published by Agreement with Salomonsson Agency

Ю Несбьо

КЪРВАВА ЛУНА

Превод от норвежки: *Ева Кънева*

Дизайн на корицата: *Живко Петров*

© ИК „ЕМАС“, 2023

Всички права запазени!

КНИГА НА ПРОРОК ИОИЛЯ 2:31

„Слънцето ще се превърне в тъмнина, и месечината – в кръв, преди да настъпи денят Господен, велик и страшен.“

ПРОЛОГ

– Осло. – Мъжът поднесе чашата с уиски към устните си.

– Това ли е мястото, което обичаш най-много на света? – попита Люсил.

Той се втренчи в празното пространство пред себе си. Изглежда, имаше нужда да обмисли отговора си. После кимна. Тя го огледа внимателно, докато той пиеше. Беше висок. Дори седнал до барплота, се извисяваше над нея. Беше поне десет, ако не и дори двайсет години по-млад от нейните седемдесет и две. Но е трудно да определиш възрастта на алкохолик. Лицето и тялото му бяха сякаш изсечени от дърво: сухи, ъгловати, твърди. Бледата кожа, фината паяжина от синкави жилки, покриваща носа, и кръвясалите очи с цвят на избелели дънки говореха, че мъжът е живял тежко. Пил е много. Паднал е жестоко. А навярно и е изгубил любим човек, защото за месеца, откакто беше редовен клиент в бар „Крийчърс“¹, Люсил бе доловила болка в погледа му. Подобно на пребито куче, изпъдено от глутницата и неизменно самотно, мъжът винаги седеше сам, до Бронко – механичният бик, който Бен, настоящ собственик на бара и бивш реквизитор, бе задигнал от снимачната площадка на филма „Градски каубой“, оказал се пълно фи-

¹ Creatures (англ.) – създания, същества, твари. – Бел. прев.

аско. Бронко представляваше своеобразно напомняне, че освен Меката на киното Лос Анджелис е и бунище от финансови и човешки провали. Над осемдесет процента от заснетите там кинопродукции претърпяваха тотален крах и нанасяха колосални парични загуби. В Лос Анджелис, града с най-много бездомници в САЩ и с гъстота на населението, сравнима с тази в Мумбай, трафикът беше на път да задуши мегаполиса. Въпросът беше дали уличната престъпност, насилието и дрогата няма да го изпреварят. Но грееше слънце. Да, тази проклета калифорнийска зъболекарска лампа никога не угасваше. Светеше безпощадно и придаваше на фалшивите дрънкулки в този фалшив град блясъка на истински диаманти, на реални истории за успех. Ех, само да знаеха. Каквото знаеше тя, Люсил. Беше изпитала вълнението да си на сцената. Познаваше обаче и обратната страна на медала.

Мъжът до нея определено не се беше качвал на сцена. Люсил разпознаваше сценичните артисти от пръв поглед. Този мъж обаче не приличаше и на онези, които се взират в сцената с възхищение, надежда и завист. Изглеждаше като човек, безразличен към суетата и славата. Който си има някакво свое занимание. Да не би да беше музикант от типа на Франк Запа¹? Творец, който композира собствени, неразбираеми за широката публика парчета в забутано мазе тук, в квартал „Лоръл Кениън“, без да търси популярност и затова ще си остане неизвестен.

След като се засякоха няколко пъти в бара, Люсил и непознатият започнаха да си кимат и да разменят кратки поздравявания, както правят предобедните посетители на барове за заклетии пиячи, но сега за пръв път тя седна до него и го почерпи питие. Тоест, плати питието, което той

¹ Франк Винсът Запа (1940-1993) – американски композитор, автор на песни и музикант експериментатор, известен със силната си ексцентричност. – Бел. прев.

вече си беше поръчал, след като с красноречива физиономия Бен му върна кредитната карта.

– А Осло споделя ли чувствата ти? – попита Люсил. – Това е въпросът.

– По-скоро не – отвърна той.

Прокара длан през късата си четинеста, прошарена туктам пепеляворуса коса и Люсил забеляза, че на мястото на средния му пръст има метална протеза. Не беше красавец. Кафеникав белег пресичаше едната му буза. Но у него имаше нещо, нещо хем грозно, хем красиво и малко опасно. Затова ѝ приличаше на нейни колеги от града. На Кристофър Уокън¹. На Ник Нолти². И беше широкоплещест. Или само така изглеждаше на фона на твърде мършавото му тяло?

– Ех, да. Винаги искаме тях – въздъхна Люсил. – Онези, дето не отвърщат на чувствата ни. Мислим си, че ще ни обикнат, стига само да се постареем *маалко* повече.

– С какво се занимаваш? – попита мъжът.

– Пия. – Тя надигна чашата с уиски. – И храня котки.

– Мхм.

– Питаш ме коя съм. Аз съм... – Тя отпи от чашата, докато се чудеше коя версия да му представи – версията за пред хората или истинската. Остави чашата и реши да е искрена. Майната му. – Аз съм актриса, изиграла единаединствена голяма роля. На Жулиета във все още най-успешната екранизация на Шекспировата „Ромео и Жулиета“. Но вече никой не я помни. Една голяма роля не звучи много, но е повече, отколкото мнозина актьори в този град получават. Имам три брака зад гърба си. Първия и втория – с богати кинопродуценти. След развода ми

¹ Кристофър Уокън (р. 1943) – американски филмов и театрален актьор, носител на наградите „БАФТА“ и „Оскар“, както и на Наградата на Американската гилдия на киноактьорите. – Бел. прев.

² Ник Нолти (р. 1941) – американски актьор, носител на наградата „Златен глобус“ и три пъти номиниран за наградата „Еми“. – Бел. прев.

оставиха щедра издръжка – малко тукашни актьори могат да се похвалят с такива приходи. Обичах единствено третия си съпруг. Актьор, красив като Аполон, но без пукнат грош, без дисциплина и без съвест. Профука всичките ми пари и ме заряза. Още го обичам. Дано гори в ада.

Тя пресуши уискито, остави чашата върху барплота и даде знак на Бен да ѝ сипе още едно.

– Понеже винаги се увличам по непостижимото, влагам пари, които нямам, във филмови проекти, които ме изкушават с голяма роля за възрастна дама. Проекти с интелигентен сценарий, с талантиливи актьори и режисьор, целящ да породи размисли у зрителите, накратко, проекти – както е ясно за всички разумни хора – обречени на провал. Ето това съм аз. Непрокопсаница и мечтателка. Типична жителка на Лос Анджелис.

Мъжът с белега се усмихна.

– Е, изчерпих запасите си от самоирония. Ти как се казваш?

– Хари.

– Не си от приказливите, Хари.

– Мхм.

– Швед ли си?

– Норвежец.

– Бягаш ли от нещо?

– Така ли изглеждам?

– Да. Виждам, че носиш брачна халка. Къде е съпругата ти?

– Почина.

– Аха. От скръбта бягаш. – Люсил вдигна чашата си за наздравница. – Искаш ли да ти кажа кое е моето най-любимо място на света? Точно това тук: „Лоръл Кениън“. Но от края на шейсетте. Ех, само да знаеш какво беше тогава, Хари. Щеше да ти хареса. Ако живееше в онези времена.

– Мхм.

Тя посочи рамкираните снимки на стената зад Бен.

– Всички тези музиканти идваха тук. Кросби, Стилс, Неш и... как му беше името на четвъртия¹?

Хари само се усмихна.

– „Дъ Мамас енд дъ Папас“² – продължи да изрежда Люсил. – Керъл Кинг³. Джеймс Тейлър⁴. Джони Мичъл⁵. – Тя сбърчи нос. – Джони изглеждаше и звучеше като ученичка от неделното училище, но спеше с повечето от го-реизброените. Завъртя главата дори на Ленард Коен. Около месец живяха заедно тук. Отстъпи ми го за една нощ.

– Ленард Коен ли?

– Да. Прекрасен мъж. Научи ме да съчинявам рими. Обясни ми, че повечето правят грешката, още в първия стих да напишат оригиналното си хрумване и после, във втория, изтърсват нещо недодялано и сложено само за да нагласят римата. Цаката била да напишеш това, недодяланото, в първия стих – тогава никой нямало да забележи. Представи си, например, че ти е хрумнало красивото изречение „Косите ти върху възглавката пламтят – същински свещи“. Ако на следващия ред добавиш „На устните ми още парят целувките ни тъй горещи“, ще съсипеш всичко. Ако обаче размениш двата стиха, и двете изречения зазвучават естествено и елегантно: „На устните ми

¹ Става дума за супергрупата „Кросби, Стилс, Неш и Йънг“, съставена от музикантите Дейвид Кросби (1941-2023), Стивън Стилс (р. 1945), Греъм Неш (р. 1942) и Нийл Йънг (р. 1945). – Бел. прев.

² „Дъ Мамас енд дъ Папас“ – американски вокален квартет, съществувал от 1965 до 1968-а година. Участват Мишел Филипс (р.1944), Кас Елиът (1941-1974), Дени Дохърти (1940-2007) и Джон Филипс (1935-2001). – Бел. прев.

³ Керъл Кинг (р. 1942г.) – американска композиторка, певица и авторка на песни. – Бел. прев.

⁴ Джеймс Тейлър (р. 1948 г.) – американски певец и автор на песни, шесткратен носител на наградата „Грами“. – Бел. прев.

⁵ Джони Мичъл (р. 1943 г.) – канадска певица, музикантка и авторка на песни, деветкратна носителка на наградата „Грами“. – Бел. прев.

още парят целувките ни тъй горещи. Косите ти върху възглавката пламтят – същински свежи.“ Така ни се струва, защото сме убедени, че последователността на думите върху белия лист следва естествения ход на мисълта на поета. И това е напълно обяснимо. За нас, хората, случващото се сега е следствие от случилото се по-рано, а не...

– ... не следствие от това, което предстои да се случи?

– Именно, Хари! Схвана, нали?

– Не съм сигурен.

– Разбира се, в живота не липсват примери за тъкмо обратното. – Тя пресуши питието си.

Той явно долови нещо в интонацията ѝ, защото повдигна вежда и бързо обходи с поглед заведението.

– Например, в настоящето ти споделям, че дължа пари за един филмов проект – тя погледна през наполовина спуснатите щори пред мръсния прозорец към прашния паркинг отвън. – Това не е случайно, а е следствие от това, което *предстои* да се случи. Погледни навън. До колата ми е паркиран бял шевролет „Камаро“.

– С двама мъже вътре – кимна Хари. – Стоят там от двамадесет минути.

– По-рано днес видях същия шевролет пред моята къща в „Лоръл Кениън“ – продължи Люсил. – Не съм изненадана. Вече ме предупредиха, че ще ми изпратят събирач на дългове. Не от лицензираните. Защото този заем, така да се каже, не го изтеглих от банка. Когато сега изляза навън, ще ме притиснат. Все още ще се задоволят с предупреждения и заплахи, предполагам.

– Мхм. Тогава защо ми го казваш?

– Защото си полицай.

– Така ли? – Той повдигна вежда.

– Моят баща беше полицай. Полицайите по цял свят се разпознават. Работата е там, че ще те помоля да ни наблюдаваш оттук. Ако станат прекалено гръмогласни и се нахвърлят върху мен, искам да излезеш навън и... ами, да

изглеждаш като полицаи, за да избягат. Почти сигурна съм, че няма да се стигне дотам, но ще се чувствам малко по-спокойна, ако ни държиш под око.

Хари я изгледа изпитателно.

– Добре – отвърна простиичко той.

Люсил се изненада. Не го ли убеди прекалено лесно? Същевременно твърдостта в погледа му ѝ вдъхваше доверие. Това обаче не означаваше нищо, защото навремето тя имаше доверие и на третия си съпруг – онзи, който я бе разорил.

– Отивам – каза тя.

Хари Хуле държеше чашата. Вслушваше се в едва доловимото съскане на топящи се ледени кубчета. Останал без пукната пара, изпаднал до дъното, беше решил да се наслади бавно на питието. Спря поглед върху една от снимките зад бара: неговият любим писател от младостта му Чарлз Буковски позира пред „Крийчърс“. Бен беше уточнил, че снимката е правена през седемдесетте. На фона на изгриващо слънце Буковски беше прегърнал свой приятел. И двамата бяха облечени в хавайски ризи, очите им бяха размити, с точковидни зеници, и се усмихваха победоносно, сякаш току-що бяха стигнали до Северния полюс след рискована експедиция.

Хари сведе поглед към кредитната карта, която Бен беше подхвърлил върху барплота пред него.

Празна. Изпразнена до шушка. Парите свършиха. Мисията изпълнена. Беше си поставил задачата да пие, докато не останат повече пари, дни, бъдеще. И ето, дойде моментът да провери дали има достатъчно смелост – или малодушие – да доведе нещата до окончателен край. Под матрака в стаята му в пансиона лежеше стар пистолет „Берета“. Купил го беше за двайсет и пет долара от бездомник, настанен в една от сините палатки в „Скид Роу“. Пистолетът бе зареден с три патрона. Хари взе кредитна-

та карта и я стисна в дланта си. Обърна се и погледна през прозореца. Проследи как Люсил крачи към паркинга. Беше толкова дребничка. Нежна и крехка като врабче. С бежови панталони и късо яке асортти. В старомодния ѝ, но подбран с много вкус стил се долавяше полъх от модата през осемдесетте. Всеки предобед тя влизаше в бара, сякаш се качва на сцена. Уви, пред публика, състояща се от двама до осем зрители.

– Люсил е тук! – обявяваше на всеослушание Бен и без да го молят, започваше да приготвя обичайната ѝ отрова – уиски с лимонов сок.

Люсил напомняше на Хари за майка му, починала в Радиевата болница, когато той беше на петнайсет. Смъртта ѝ отвори дълбока рана в душата му. Люсил приличаше на майка му заради нежния, засмян и същевременно тъжен поглед, който говореше за добра, но примирена душа. Неизменно загрижена за другите, Люсил се интересуваше от болезките им, от любовния им живот и от близките им хора. Проявяваше обаче тактичност, като оставяше Хари да седи на спокойствие в другия край на заведението. Навремето майка му, тази мълчалива жена, беше контролната кула в семейството, нервният център. Тя дърпаше конците, но съвсем дискретно, та човек лесно би си помислил, че става каквото реши бащата. За Хари майка му представляваше сигурната прегръдка; тя винаги разбираше. Обичаше я повече от всичко, затова тя се превърна в неговата ахилесова пета. Един ден – беше във втори клас – някой почука предпазливо по вратата на класната стая. Учителката отвори. На прага стоеше майката на Хари със сандвича му за обяд – беше го забравил въщи. Виждайки майка си, Хари мигом грейна, но чу подигравателния смях на съучениците си. Излезе в коридора с маршова стъпка и гневно избълва, че тя го засрамва. Да си върви, притрябвал му е скапаният сандвич! Тя му се усмихна тъжно, подаде му сандвича, погали го по бузата и

си тръгна. Никога повече не спомена за случката. И този път беше разбрала, както разбираше винаги. И когато същата вечер той си легна, и той разбра. Причината да изпита неудобство не беше *тя*, а фактът, че всички видяха неговата обич, неговата ранимост. През следващите няколко години все се канеше да ѝ се извини, но се чувстваше неловко да повдигне въпроса.

Над площадката, посипана с чакъл, се вдигна облак прах и за миг обгърна Люсил, стиснала слънчевите си очила. Вратата на пасажерската седалка на белия шевролет се отвори. Слезе мъж със слънчеви очила и червена тениска с яка. Застана пред колата и препречи пътя на Люсил към нейната.

Хари очакваше двамата да подхванат разговор. Мъжът обаче пристъпи крачка напред, сграбчи ръката на Люсил и я задърпа към шевролета. Опитвайки се да се съпротивява, тя зарови пети в чакъла. Хари забеляза, че шевролетът не е с американска регистрация. За секунда скочи от високия бар стол. Хукна към вратата, блъсна я с лакът. Слънчевата светлина го заслепи и замалко да се спъне по двете стъпала от верандата. Осъзна, че далеч не е трезвен. Отправи се към двете коли. Постепенно очите му привикнаха към светлината. Зад паркинга, от другата страна на криволичещата нагоре по зеления склон улица, се намираще задрямала бакалия, но Хари не виждаше други хора освен Люсил и мъжа, който я влачеше към шевролета.

– Полиция! – извика той. – Пусни я!

– Ако обичате, не се намесвайте, господине! – предупреди го мъжът.

Хари заключи, че този тип е бивш или настоящ полицай; само полицайте използват учтив език в подобни случаи. Хари съзнаваше, че е неизбежно да се стигне до физическо стълкновение, а правило номер едно в ръкопашния бой гласи: „Не чакай. Печели, който нападне пръв и с

максимална агресия.“ Затова не забави ход. Другият явно предугади намеренията му, защото пусна Люсил и посегна зад гърба си. Извади лъскав пистолет. „Глок“ 17, познат от пръв поглед Хари. Сега бе насочен към него.

Той забави ход, но продължи да крачи към мъжа. Виждаше окото му, прицелило се зад пистолета. Преминаващ пикап частично заглуши гласа на мъжа:

– Връщайте се, откъдето сте дошли, господине. Веднага!

Хари обаче продължи да крачи към него. Даде си сметка, че все още държи кредитната карта в дясната си ръка. Така ли щеше да свърши всичко? На пращен паркинг в чужда страна. Окъпан в слънчева светлина, разорен и леко подпийнал, докато се опитва да направи онова, което не бе успял да направи за майка си, а всъщност и за никого от любимите си хора?

Примижа и стисна картата, така че ръката му оформи длето.

„На устните ми още парят целувките ни тъй горещи. Косите ти върху възглавката пламтят – същински свещи.“ Тази песен на Ленард Коен се казва „Неу, that’s no way to say goodbye.“ „Ей, това не е начин да се сбогуваме.“

Напротив. Беше си съвсем приемлив начин, дявол да го вземе.

ПЪРВА ГЛАВА

Петък

Беше осем часът. Преди половин час септемврийското слънце бе залязло и тригодишните деца в Осло отдавна спяха.

Катрине Брат въздъхна и прошепна в телефона:

– Не можеш да заспиш ли, миличко?

– Баба обълка песента – оплака се детско гласче и подсмръкна. – Къде си?

– Извикаха ме на работа, но скоро ще се прибера. Да ти попея ли малко, миличко?

– Да.

– Ама първо затвори очички.

– Добле, мамо.

– За Скокльо ли?

– Да.

Катрине запя минорната песен с тих, плътен глас.

Нямам нито миг покой. Де замръкна, Скокльо мой?

Недоумяваше защо повече от сто години децата предпочитат да ги приспиват с историята за изплашено момче, което се чуди защо Скокльо, любимото му козле, не се е прибрало от паша и се опасява да не би да го е отвлякла мечка и то да лежи мъртво и разкъсано някъде из планината.

Така или иначе, още след първия куплет тя чу как Герт диша по-равномерно и по-дълбоко. След втория в слушалката се обади шепнещият глас на свекърва ѝ:

– Заспа.

– Благодаря. – От дългото клечане Катрине се бе схванала и се наложи да се подпре на земята. – Ще се прибера възможно по-скоро.

– Спокойно, мила. Аз трябва да ти благодаря, задето ни искаш при вас. Знаеш ли, докато спи, малкият е същински Бьорн.

Катрине преглътна с мъка. И както обикновено не успя да отговори. Не защото не скърбеше за Бьорн. Не защото не се радваше, че родителите му го виждат в Герт. А защото чисто и просто не беше вярно.

Тя се съсредоточи върху околната обстановка.

– Страшничка песен за лека нощ – отбеляза Сун-мин Ларшен, приклекнал до нея. – „А дали пък нейде мъртъв не лежиш?“

– Така е, но малкият иска само нея – отвърна Катрине.

– Е, щом иска нея, ще му я пееш – усмихна се колегата ѝ.

– Някога замислял ли си се как като деца сме очаквали безусловна любов от нашите родители, без да им даваме нещо в замяна? Всъщност сме били своего рода паразити. С порастването обаче нещата се променят коренно. Кога според теб се сбoguваме с илюзията, че можем да бъдем обичани безусловно само заради това, което сме?

– Имаш предвид: кога *тя* се е сбoguвала с тази илюзия?

– Да.

Гледаха мъртвата млада жена, просната насред гората. Панталоните и бикините ѝ бяха смъкнати до глезените, но ципът на тънкото пухено яке беше закопчан. Групата за оглед бе разположила сред дърветата прожекторите и така осветено, лицето на мъртвата изглеждаше тебеширенобяло. Гримът, явно разтичал се и засъхвал многократно, бе образувал тъмни бразди по бузите ѝ. Изрусената коса беше полепнала по едната ѝ скула. Устните бяха надути със силикон, а изкуствените мигли стърчаха като стряха над едното око, потънало в очната орби-

та и изцъклено втречено някъде нагоре. Другото го нямаше. На мястото му зееше кухня. Дали сравнително запазеният вид на трупа не се дължеше донякъде и на неразградимите синтетични вещества, имплантирани в тялото приживе?

– Това, предполагам, е Сусане Андершен? – наруши мълчанието Сун-мин.

– Най-вероятно – кимна Катрине.

Двамата работеха в различни отдели. Тя – в Отдела за борба с насилието, той – в КРИПОС. Двайсет и шест годишната Сусане Андершен се намираше в неизвестност от седемнайсет дни. Последно беше засечена на запис от охранителна камера до метростанция „Скюлерю“, на около дваайсет минути пешком от мястото, което оглеждаха в момента. Единствената следа от втората изчезнала жена – Бертине Бертилсен, на дваайсет и седем години – беше колата ѝ, открита изоставена на паркинг в Грефсенколен – природна местност в другия край на града.

Русокосата жена пред Катрине и Сун-мин приличаше на Сусане от кадрите на охранителната камера. Бертине беше брюнетка. Освен това по голата долна част на трупа не личаха татуировки, а по сведения от нейни близки Бертине си била татуирала на глезена логото на Луи Вюитон.

Досега месец септември беше сравнително хладен и сух. Оцветяването на трупа в синьо, лилаво, жълто и кафяво говореше за смърт, настъпила преди близо три седмици. Същото се отнасяше и за миризмата от произведените в тялото газове, отделяни от всички телесни отверстия. Катрине забеляза и бял мъх под ноздрите: беше се образувала плесен. В голямата рана на врата пълзяха жълтеникавобели, слепи ларви. Катрине, виждала подобна гледка твърде често, вече беше претръпнала. Спомни си как веднъж Хари сравни трупните мухи с феновете на „Ливърпул“: както запаянковците не пропускат нито

един мач на любимия си отбор, така и трупните мухи се появяват неизменно там, където има мъртва плът. Независимо от време, място и атмосферни условия, нацапват по трупа, привлечени от миризмата на диметил трисулфид. Тялото започва да го отделя веднага щом настъпи смъртта. Женските мухи снасят яйца, след няколко дни от тях се излюпват ларви, а те се отдават на пир с гниещата плът. После се превръщат в какавиди, какавидите – в мухи, а те търсят труповете, за да снесат яйцата си. След месец са изживели живота си и умират. Такъв е техният кръговрат. „Не толкова по-различен от нашия – помисли си Катрине. – Или по-скоро от моя.“

Тя се огледа. Облечени в бяло експерти криминалисти бродеха сред дърветата като безшумни привидения и хвърляха зловещи сенки при всяко проблясване на светкавиците на фотоапаратите. Гората беше голяма. Йостмарка продължаваше чак до Швеция. Трупа беше открил джогър. Или по-точно, кучето му. Бил го отвързал, то се отбило от тясната чакълеста пътека и драснало навътре в гората. Било вече тъмно и спортистът – който тичал с челник – го последвал, викайки го по име. Накрая го открил да маха с опашка до трупа. Всъщност в доклада не се споменава за никакво махане с опашка. Така си го представяше Катрине.

– Сусане Андерсен – прошепна тя, неизвестно на кого. Навярно на мъртвата, като своеобразна утеха и уверение, че най-после са я открили и идентифицирали.

Причината за смъртта беше очевидна. През гърлото на мъртвата минаваше прорез с извивката на усмивка. Ларвите, различни насекоми, а навярно и други животни бяха изпили повечето от изтеклата кръв, но все пак Катрине забеляза кървави пръски по пирена и по ствола на близкото дърво.

– Убита е тук, на това място – установи тя.

– Така изглежда – съгласи се Сун-мин. – Според теб